

Sygn. akt I CZ 27/15

POSTANOWIENIE

Dnia 18 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. J.

przeciwko T. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 18 marca 2015 r.,

zażalenia pozwanego na wyrok Sądu Apelacyjnego

z dnia 27 listopada 2014 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 4 listopada 2013 r. oddalił powództwo J. J. przeciwko T. K. - sędziemu Sądu Rejonowego w G. o zapłatę kwoty 5.000 tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych i przekazanie tej sumy na wskazany cel społeczny. Sąd Okręgowy stwierdził, że powód nie wykazał, aby pozwany T. K. w toku postępowania w sprawie ... 676/10 naruszył dobra osobiste powoda.

Sąd Apelacyjny, na skutek apelacji powoda, wyrokiem z dnia 27 listopada 2014 r., uchylił wyrok Sądu Okręgowego i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego. U podstaw tego rozstrzygnięcia legło stwierdzenie, że Sąd pierwszej instancji rozpoznał bliżej nie sprecyzowane żądanie pozwu; z jego treści nie wynika, jakie dobra osobiste powoda miały zostać naruszone oraz czy wywodzone z tego tytułu roszczenia zostały skierowane przeciwko pozwanemu sędziemu, czy też jednocześnie - jak wskazano w pozwie - przeciwko Skarbowi Państwa, przy czym zaskarżony wyrok został wydany bez przeprowadzenia postępowania dowodowego mimo zgłoszenia przez powoda wniosku o dopuszczenie dowodu z akt sprawy ... 676/10 i znajdujących się w nich konkretnych dokumentów. Okoliczności te wskazują na nierozpoznanie istoty sprawy przez Sąd pierwszej instancji. Jako podstawę rozstrzygnięcia Sąd Apelacyjny wskazał art. 386 § 4 k.p.c.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył zażaleniem pozwany, zarzucając naruszenie: art. 378 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic zarzutów apelacji powoda, art. 386 § 4 k.p.c. przez uznanie, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy oraz art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez sporządzenie uzasadnienia wyroku bez należytego wyjaśnienia podstawy prawnej rozstrzygnięcia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 386 § 4 k.p.c., sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę tylko w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Sąd Apelacyjny powołał się na obie te przesłanki, co wynika jednoznacznie z uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Podniesiony przez skarżącego zarzut braku przytoczenia - z naruszeniem art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. - podstawy prawnej rozstrzygnięcia należy uznać za chybiony.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, zgodnie z którym do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy żądania albo oceny merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 września 2014 r., II CZ 43/14, nie publ.; z dnia 23 października 2014 r., I CZ 63/14, nie publ.; z dnia 5 lutego 2015 r., V CZ 103/14, nie publ.). Nie ulega wątpliwości, iż rozpoznanie istoty sprawy wymaga prawidłowego zidentyfikowania jej przedmiotu; bez tego zabiegu nie jest możliwe dokonanie oceny żądania pozwu w płaszczyźnie prawa materialnego. Sąd drugiej instancji dokonuje tej oceny - w granicach zaskarżenia - niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji. Wbrew zatem odmiennemu zapatrywaniu skarżącego, Sąd Apelacyjny - uznając, iż Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy - nie naruszył art. 378 § 1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny nie wyszedł również poza granice apelacji uznając, że ocena zasadności powództwa - po prawidłowym odczytaniu treści objętych nim roszczeń - wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Sąd pierwszej instancji postępowania tego w ogóle zaniechał, chociaż powód zgłosił w tym zakresie konkretne wnioski dowodowe. Uchybienie to zostało wytknięte w apelacji przez podniesienie zarzutu nierozpoznania wniosków dowodowych powoda.

Z tych względów Sąd Najwyższy, uznając zarzuty podniesione w zażaleniu za bezzasadne, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.